

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням голови обласної
державної адміністрації,
начальником обласної військової
адміністрації
« ____ » _____ 2026 року № _____

Регіональна програма «Аграрна Одещина 2026-2030»

1. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма

Україна є провідною аграрною державою світу, здатною забезпечити продовольством сотні мільйонів жителів нашої планети.

Одеська область, що входить в п'ятірку найбільших виробників сільськогосподарської продукції країни, є важливою ланкою національної безпеки і суверенітету держави. Тому повноцінне функціонування агропромислового виробництва області забезпечує не тільки стійку до загроз і викликів продовольчу безпеку регіону і держави, але і позитивно впливає на стан продовольчих систем багатьох країн світу.

Продовольча безпека є фактором збереження державності і суверенітету країни та головною складовою національної безпеки держави.

Виробництво основних видів сільськогосподарської продукції в усіх категоріях господарств Одеської області за останні п'ять років становило (дані Головного управління статистики в Одеській області):

Види продукції	Роки				
	2020	2021	2022	2023	2024
Зерно	1995,0	5105,3	3062,1	4048,1	4699,8
Соняшник	452,9	965,7	570,9	673,2	729,3
Овочі	246,6	240,7	277,0	267,1	283,9
Виноград	169,8	169,0	158,3	141,1	128,3
Плоди та ягоди	88,5	96,3	98,2	93,8	98,8
М'ясо	36,0	47,1	45,5	47,5	48,4
Молоко	309,5	291,4	286,8	285,6	279,6
Яйця (млн шт.)	175,7	137,4	118,2	100,9	84,6

Показники таблиці свідчать про тенденцію до стабілізації виробництва більшості видів продукції рослинництва та окремих видів продукції тваринництва.

Напрями та заходи Програми будуть спрямовані, в першу чергу, на вирішення наступних проблем:

- оновлення і модернізацію парку сільськогосподарської техніки та обладнання для тваринництва і переробки продукції суб'єктів господарювання;

- впровадження у виробництво сучасних інтенсивних технологій, нових сортів і гібридів рослин, високопродуктивних порід худоби і птиці;
- розширення площ і підвищення ефективності використання зрошуваних земель;
- збереження родючі ґрунтів;
- розвиток органічного землеробства та біологічних методів захисту рослин;
- впровадження науково - інноваційних розробок, спрямованих на розвиток АПК;
- впровадження безвідходних технологій агровиробництва;
- підвищення урожайності сільгоспкультур, збільшення поголів'я та продуктивності худоби і птиці;
- організацію і проведення виставкових заходів з метою підвищення рівня конкурентоспроможності виробленої продукції;
- розвиток дорадництва в аграрній сфері, малого та середнього бізнесу в сільській місцевості.

2. Визначення мети Програми

Метою Програми є створення сприятливих умов для сталого розвитку аграрного сектору економіки області шляхом стимулювання досягнення конкурентоспроможного виробництва продуктів сільського господарства для стабільного забезпечення потреб внутрішнього ринку і нарощування експортного потенціалу.

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем, обсягів та джерел фінансування, строки виконання Програми

Розвиток сільського господарства регіону буде забезпечуватися шляхом:

- пошуком, вивченням та впровадженням у виробництво сучасних світових практик інноваційних технологій та інвестиційних проектів, направлених на збільшення врожайності сільгоспкультур, підвищення продуктивності худоби і птиці, зниження собівартості отриманої продукції;
- розширення площ меліорованих угідь, раціонального використання поливних земель;
- збереження та охорони родючості ґрунтів;
- сортооновлення, впровадження перспективних сортів і гібридів рослин, нових порід худоби і птиці, покращення насінництва і племінної справи у тваринництві;
- поширення інформаційно-комунікаційних технологій, дорадницьких послуг, нарощування виставкової діяльності;
- науково-методичного забезпечення сталого розвитку сільськогосподарського виробництва, стійкого до ринкової нестабільності та дружнього до довкілля.

Фінансування заходів Програми буде здійснюватися за рахунок:

- коштів обласного та місцевих бюджетів;
- власних коштів товаровиробників;
- інших, не заборонених законодавством, джерел фінансування.

Обсяг видатків, необхідних для фінансування заходів та напрямків буде визначатися щороку, під час складання проектів обласного та місцевих бюджетів на відповідний рік з урахуванням їх реальних можливостей.

Загальне прогнозне ресурсне забезпечення заходів Програми наведено у додатку 2.

Порядок фінансування заходів Програми, передбачених пунктами 1-7 додатку 3 до Програми «Напрямки діяльності та заходи регіональної Програми «Аграрна Одещина 2026-2030» визначається головним розпорядником бюджетних коштів.

Програма середньострокова, розрахована на період з 2026 до 2030 року. Її виконання поділено на два етапи.

На першому етапі (2026-2028 роки) передбачається покращити ресурсне забезпечення галузі, наростити обсяги зрошуваних земель за рахунок реконструкції і модернізації чинних меліоративних систем, стабілізувати поголів'я худоби і птиці.

На другому етапі (2029-2030 роки) намічено наростити обсяги виробництва основних видів продукції сільського господарства на 3-5%, а також збільшити площі сільгоспугідь під органічним землеробством до 5-6%.

4. Напрями діяльності та заходи Програми

Заходи Програми спрямовуються на забезпечення стабільного розвитку агропромислового комплексу області. Реалізація напрямів Програми здійснюватиметься відповідно до розпоряджень голови обласної державної адміністрації та порядків використання бюджетних коштів, розроблених згідно з чинним законодавством.

Програмою передбачається можливість часткового здешевлення вартості придбання сільськогосподарської техніки, машин, устаткування, що застосовується у виробничих процесах, як у рослинництві, так і в тваринництві.

Важливе значення для стабільного розвитку сільського господарства має раціональне використання зрошуваних земель, які займають майже 11% сільськогосподарських угідь. Програмою передбачено можливість фінансування робіт по ремонту і модернізації зрошуваних систем, можливість часткової компенсації витрат на придбання нових дощувальних машин, здешевлення електроенергії, що використовується для подачі води на зрошення, фінансування заходів по примусовому наповненню Придунайських водойм та інше.

У зв'язку з глобальними змінами клімату, значним резервом в нарощуванні обсягів виробництва сільськогосподарської продукції є впровадження сучасних сортів і гібридів сільгоспкультур, адаптованих до вирощування в умовах недостатнього вологозабезпечення та підвищеного температурного режиму, перш за все сортів основної продовольчої культури – озимої пшениці з високими показниками якості зерна.

Важливим чинником також є покращення насінництва та розвиток племінної справи у тваринництві. За рахунок своєчасного сортозаміщення та використання якісного високорепродукційного й елітного насіння можна збільшити врожайність сільгоспкультур на 10-15%, а за рахунок закупівлі племмолодняку худоби і птиці - підвищити продуктивність тварин на 15-20%.

Програма передбачає можливість часткової компенсації витрат на придбання базового (елітного та суперелітного) насіння, племінного молодняку худоби і птиці.

Для сталого розвитку агропромислового комплексу області важливе значення має збереження наявного ресурсного потенціалу тваринництва, насамперед маточного поголів'я корів, овець та кіз. Протягом тривалого часу виробництво основних видів тваринницької продукції є малорентабельним. Щоб стимулювати товаровиробників утримувати та нарощувати поголів'я великої рогатої худоби, овець та кіз у Програмі передбачено можливість часткової компенсації витрат за цим напрямком.

Значну роль в економіці регіону відіграє виноградарство і виноробство. Передбачається виділення бюджетних коштів на створення умов для виробництва в області вин контрольованих найменувань за походженням (КНП), створення регіональних географічних зазначень у загальній Системі Географічних Зазначень України для вин та винограду, що підвищить ефективність заходів протидії фальсифікації виноматеріалів.

Розвиток сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів поряд зі створенням додаткових робочих місць вирішує питання активізації можливостей особистих підсобних господарств до збільшення виробництва сільськогосподарської продукції. З метою підтримки обслуговуючої кооперації на селі Програма передбачає можливість часткового здешевлення вартості придбання кооперативами техніки та устаткування, що необхідні для забезпечення їхньої діяльності.

Інформування товаровиробників стосовно досягнень науки, передового досвіду з метою впровадження прогресивних технологій через проведення науково-практичних конференцій, семінарів, дорадництва, створення та видання посібників і буклетів, організація виставково-ярмаркових заходів з метою популяризації та просування виробленої продукції на внутрішньому і світовому ринках відіграють надзвичайно важливу роль у сучасному агровиробництві. Програма передбачає можливість бюджетної підтримки цих заходів.

Важливою складовою сільськогосподарського виробництва є розвиток органічного сільського господарства, біологічних методів захисту рослин. Органічне сільське господарство суттєво зменшує застосування хімічних засобів захисту рослин, міндобрив, покращує структуру ґрунту, захищає водні ресурси, мінімізує фактори, що спричиняють зміну клімату, та підтримує біорізноманіття.

Враховуючи переваги органічного землеробства, збільшення попиту населення на здорові та безпечні харчові продукти, швидке та стає зростання обсягів міжнародної торгівлі органічними продуктами, Програмою передбачено можливість бюджетної підтримки виробників органічної продукції з метою

популяризації органічного сільського господарства та розвитку органічного сектору аграрної економіки.

Напрями діяльності та заходи регіональної Програми наведені у додатку 3 до Програми.

5. Очікувані результати, ефективність Програми

Виконання Програми дасть можливість забезпечити сталий розвиток агропромислового комплексу регіону, підвищити ефективність виробництва, покращить забезпечення населення продуктами харчування, сприятиме зростанню рівня життя та доходів жителів села.

Прогнозується річне виробництво основних видів сільськогосподарської продукції в обсягах:

Найменування сільськогосподарської продукції	Середньорічне виробництво у 2020-2024 рр	Прогнозоване виробництво на 2026-2030 роки (тис. тонн/млн. шт.)				
		2026	2027	2028	2029	2030
зерно	3782,1	3900,0	4000,0	4100	4250,0	4500,0
соняшник	678,4	680,0	685,0	690,0	695,0	700,0
овочі	263,1	264,0	264,5	265,0	266,0	268,0
виноград	153,3	135,5	136,0	136,5	137,0	137,5
плоди та ягоди	95,1	96,0	96,5	97,0	98,0	99,0
м'ясо	44,9	45,0	45,2	45,5	46,0	47,0
молоко	290,6	275,5	276,0	276,5	277,0	277,5
яйця	123,4	73,5	73,7	74,0	74,5	75,0

За результатами виконання Програми очікується:

– стабілізація та поступове нарощування обсягів виробництва продукції сільського господарства;

– підвищення урожайності сільськогосподарських культур;

– поступовий перехід виробництва і переробки сільгосппродукції на сучасні прогресивні ресурсо- та енергозберезувальні технології;

– стабілізація поголів'я та підвищення продуктивності худоби і птиці;

– пропаганда та впровадження у виробництво досягнень науки і передового досвіду, сучасних технологій;

– поліпшення ресурсного забезпечення сільськогосподарського виробництва, поповнення та оновлення парку тракторів, машин і обладнання;

– розвиток зрошувального землеробства;

– застосування новітніх технологій вирощування сільськогосподарських культур та впровадження високоврожайних сортів рослин;

– збільшення площ органічних сільськогосподарських земель, нарощування обсягів виробництва органічної продукції;

– створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу в сільській місцевості і, як наслідок, збільшення виробництва товарної

сільгосппродукції дрібними товаровиробниками та поліпшення умов праці сільського населення.

Загальний економічний ефект залежатиме від кон'юктури аграрного ринку, ресурсокупності технологій, якості виробленої продукції.

6. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Безпосередній контроль за ходом виконання Програми та координацію діяльності, пов'язаної з реалізацією її заходів, здійснює Департамент аграрної політики, продовольства та земельних відносин Одеської обласної державної адміністрації.

Відповідальний виконавець щороку до 15 липня та 15 січня подає Департаменту економіки облдержадміністрації звіт про стан реалізації Програми.

Поточний контроль за ходом реалізації Програми здійснює постійна комісія обласної ради з питань агропромислового комплексу.

Після закінчення встановленого терміну дії Програми, не пізніше ніж у тримісячний строк, Департамент аграрної політики, продовольства та земельних відносин облдержадміністрації складає підсумковий звіт про результати її виконання і надає його Департаменту економіки облдержадміністрації разом з пояснювальною запискою.